

De leden van de raad

Contactpersoon J.G. de Jonge
Telefoon 14 0592
Bezoekadres Noordersingel 33
Uw brief van -
Uw kenmerk -
Ons kenmerk 2020-01142
Bijlagen

Datum 4 juni 2020
Verzenddatum 4/6

Onderwerp
Reactie op accountantsverslag 2019

Geachte dames en heren,

Hierbij bieden wij u ter kennisname onze reactie op het door BDO uitgebrachte accountantsverslag naar aanleiding van de door hen uitgevoerde jaarrekeningcontrole 2019 aan.

BDO heeft de jaarstukken 2019 gecontroleerd in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het normenkader dat is vastgesteld door het college op 1 oktober 2019. De bevindingen van de accountant zijn opgenomen in het bijgevoegde rapport "Accountantsverslag 2019 gemeente Assen". De accountant heeft in het verslag voorbehouden opgenomen ten aanzien van de afronding van een interne dossierreview en de impactanalyse Corona. Om deze redenen heeft BDO nog geen controleverklaring bij de jaarrekening 2019 afgegeven. De accountantscommissie bespreekt op 23 juni het accountantsverslag en de impactanalyse Corona met de accountant. De accountantscommissie brengt hiervan verslag en advies uit aan uw raad. De controlewerkzaamheden zullen op deze datum geheel zijn afgerond en de accountant zal voor de bespreking met de accountantscommissie een controleverklaring afgeven.

Op grond van de bevindingen voortvloeiend uit de controle op de Europese aanbestedingsrechtmatigheid komt BDO voorlopig uit op een controleverklaring met beperking. De vaststelling van de jaarstukken staat geagendeerd voor de raadsvergadering van 2 juli a.s., zodat de jaarrekening voor 15 juli bij de provincie kan worden ingediend.

Voorbehoud interne dossierreview BDO en impactanalyse Corona

De AFM verplicht accountantskantoren tot maatregelen inzake kwaliteitsborging. BDO past opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen toe, waarbij geselecteerde controledossiers integraal worden getoetst door een andere Registeraccountant van BDO. Het controledossier van onze gemeente valt dit jaar in deze selectie en de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling is op korte termijn afgerond. Vooralsnog heeft dit niet tot aanvullende bevindingen geleid.

BDO maakt daarnaast een voorbehoud voor de uitkomsten van de impactanalyse Corona. Deze analyse wordt op dit moment uitgevoerd en op 23 juni in aanwezigheid van BDO met de accountantscommissie besproken. Het gaat er hierbij met name om dat we laten zien hoe we anticiperen op de financiële risico's die de coronacrisis met zich meebrengt in relatie tot de paragraaf weerstandvermogen in de jaarrekening.

Aanbevelingen accountant

Naar aanleiding van haar eerste controle heeft BDO de volgende aanbevelingen gedaan:

- Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- Sociaal Domein
- Ontwikkeling grondexploitaties
- Aanbestedingsrechtmatigheid
- Voorzieningen onderhoud
- Voorziening DNK

Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2021 moet het college zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening. Dit heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van gemeentelijke organisaties en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. BDO ziet de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerende rol van de raad te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering.

Wij hebben geïnvesteerd in de interne auditfunctie, omdat we onze bedrijfsprocessen beter op orde willen krijgen. De rechtmatigheidsverantwoording zien wij naast uitdaging ook als een kans. Hiervoor zal een projectgroep worden samengesteld met als opdracht “Opstellen van een plan van aanpak rechtmatigheidsverantwoording”. Hierin nemen we ook de ambities op het gebied van in interne beheersing en de rol van de interne auditfunctie mee. Wij zien deze namelijk als een onlosmakelijk en elkaar versterkend geheel.

Sociaal domein

BDO constateert dat de gemeente Assen diverse stappen heeft gezet om (waar mogelijk) tot een betere beheersing en/of voorspelbaarheid van zorgkosten te komen. Dit omvat onder meer een maatregelenpakket kostenbeheersing sociaal domein die moet leiden tot een jaarlijkse besparing van circa € 2 miljoen. De stijging in de lasten benadrukt het belang om de komende jaren tot uitvoering van het maatregelenpakket te komen en tekorten terug te dringen en te beheersen.

BDO komt tot de conclusie dat de getroffen beheersingsmaatregelen rondom prestatielevering nog niet voldoende zijn. Hierdoor zijn wij grotendeels afhankelijk van de productieverantwoordingen van zorgaanbieders. BDO adviseert om aanvullende beheersingsmaatregelen te implementeren om de getrouwheid en rechtmatigheid van de uitgaven te borgen.

Wij onderschrijven het advies om te waarborgen dat ook in het sociaal domein de prestaties getrouw en rechtmatig zijn. Dit is een continu proces tussen gemeenten en zorgaanbieders. Hierbij proberen wij als gemeente het inzicht in de geleverde prestaties verder te vergroten, daarbij rekening houdend dat de administratieve lastenverzwaring in de zorg niet onnodig vergroot wordt. We willen vooral tussentijds beter kunnen monitoren in hoeverre de prestaties daadwerkelijk geleverd zijn en gaan beoordelen welke beheersmaatregelen hiervoor passend en uitvoerbaar zijn. Naast het vormgeven van de interne beheersmaatregelen zullen we zelf steekproeven blijven uitvoeren en gebruik blijven maken van de productieverantwoordingen met controleverklaringen van de zorgaanbieders. In dit samenspel willen we de interne beheersing ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid van prestatieleveringen in het sociaal domein op een hoger plan te brengen. We zullen hiervoor afstemming zoeken met BDO.

Ontwikkeling grondexploitaties

BDO heeft de geïdentificeerde project specifieke risico's beoordeeld die van invloed zijn op de winstneming binnen het grondbedrijf en adviseert een beleidskader op te stellen ten aanzien van deze risico's.

Wij hebben beleidskaders ten aanzien van risico's beschreven in onze kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement. Deze gebruiken wij voor het in kaart brengen van onze risico's. Een aanvullend beleidskader achten wij nu niet noodzakelijk. Wel zullen wij de project specifieke risico's uitgebreider gaan toelichten. Voor de jaarrekeningcontrole 2020 pakken wij dit op.

Europese aanbestedingen

BDO constateert dat mede als gevolg van het ontbreken van een contractenadministratie, het opstellen en uitvoeren van de rechtmatigheidscontrole Europese aanbestedingen een intensief proces is geweest. Uit twee steekproeven volgde een onrechtmatigheid van totaal € 2,5 miljoen. De totale geschatte fout (inclusief extrapolatie) op basis hiervan, bedraagt € 5,5 miljoen en overschrijdt daarmee de goedkeuringstolerantie. Dit leidt tot een controleverklaring met beperking. Om dergelijke onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen, adviseert BDO enerzijds de afdeling inkoop meer te betrekken (niet alleen adviserend maar ook bij verlengingen en wezenlijke wijzigingen) en anderzijds om de kennis te vergroten inzake de aanbestedingsregels bij de medewerkers die hier een rol in hebben. Daarnaast adviseert BDO de gemeente Assen actie te ondernemen op de huidige onrechtmatige contracten.

In januari 2019 heeft de Sectorcommissie Decentrale Overheden (hierna: SDO) de notitie Uitvoering van de controle op de aanbestedingsrechtmatigheid bij de jaarrekeningcontrole van decentrale overheden gepubliceerd. Deze notitie heeft geleid tot een aanscherping en verdere verduidelijking van de controle van Europese aanbestedingen door de accountant.

De organisatie wil haar processen beter op orde hebben en heeft in dit kader geïnvesteerd in de interne auditfunctie¹. Gezien de jaarlijks gerapporteerde bevindingen inzake de aanbestedingsrechtmatigheid heeft de interne audit hier een diepgaande steekproef op verricht. De SDO notitie en de diepgaande steekproef resulteren in fors meer bevindingen dan in voorgaande jaren. Zoals aangegeven lijkt dit te leiden tot een controleverklaring met beperking.

Hierdoor hebben we nu wel inzicht in de risicogebieden in dit proces. Het verkregen inzicht vormt input om tot aanscherping van het proces komen en de problemen op te lossen. Wij zijn ons er van bewust dat dit niet op korte termijn gerealiseerd kan worden. Enerzijds hebben we te maken met de doorwerking langlopende contracten en anderzijds met langdurige aanbestedingstrajecten. We gaan onderscheid tussen korte termijn en lange termijn oplossingen maken en gaan hierover op korte termijn in gesprek met de accountantscommissie.

Landelijk blijkt overigens dat circa 15% van de controleverklaringen 2018 voor gemeenten niet goedkeurend is met name als gevolg van onrechtmatige aanbestedingen. Dit geeft aan dat het om complexe regelgeving gaat.

Voorzieningen onderhoud

Het daadwerkelijk uitgevoerde onderhoud lag in 2019 lager dan het geplande onderhoud. Oorzaken zijn onder meer gelegen in langer dan geplande doorlooptijd aanbestedingstermijnen voor onderhoudswerkzaamheden en positief uitgevallen inspecties. BDO adviseert om vanuit financieel perspectief jaarlijks de hoogte van de voorziening en dotaties en uitgaven te monitoren en de gehanteerde normen en systematiek periodiek te evalueren.

Wij monitoren de voorzieningsopbouw naar striktere normen dan het BBV voorschrijft. Elk jaar is er sprake afwijkingen tussen gepland en uitgevoerd onderhoud onder invloed van inspecties en calamiteiten. Desondanks geeft deze bevinding aanleiding hier extra aandacht aan te besteden.

¹ De interne audit functie voert verbijzonderde interne controles uit die gericht zijn om op het verkrijgen van inzicht in de eigen organisatie ten aanzien van een getrouwe en rechtmatige toestandkoming van de baten en lasten. De interne audit functie besteedt onder meer aandacht aan de werking van relevante beheersmaatregelen en risico's die in verband staan met getrouwheid en rechtmatigheid. De verbijzonderde interne controles zijn aanvullingen op de reguliere interne controles

Voorziening DNK

Voor de inbouwpakketten DNK is geen voorziening groot onderhoud getroffen. Dit is toegestaan op basis van het BBV, maar leidt tot ongelijkmatige onderhoudslasten in de komende jaren.

In het herstelplan 2020 – 2024 hebben wij een aanzet gegeven met betrekking tot dit vraagstuk. Op basis van nader onderzoek, analyse en de conclusies daaruit worden voorstellen gedaan om te komen tot een evenwichtig onderhoud en beheerbeeld. Het onderzoek is gestart en het voornemen is om bij de behandeling van de begroting 2021 de mogelijke effecten hiervan in kaart te brengen en aan u voor te leggen

Overige aandachtspunten 2020

Als aanvullende aandachtspunten voor 2020 benoemd BDO het uitvoeren van het herstelplan om tot een structureel begrotingsevenwicht te komen en het in beeld brengen van de (lange termijn) impact van de coronacrisis. Deze punten onderschrijven wij en we geven hier dit jaar en de komende jaren op gepaste wijze inhoud en invulling aan. Ten aanzien van de realisatie van het herstelplan informeren wij u via de planning & control cyclus.

We zijn gestart met de impactanalyse coronacrisis. De eerste inzichten worden in aanwezigheid van de accountant op 23 juni met de accountantscommissie besproken. Bij de bespreking van de kaderbrief op 2 juli worden deze met u besproken. Dit zal eveneens een regulier onderwerp worden in onze planning & control cyclus.

Dit was het eerste jaar dat BDO de jaarrekeningcontrole heeft uitgevoerd. Het was een bijzonder traject als gevolg van de Coronacrisis, maar ook als gevolg van de overige uitdagingen waar wij voor staan. Het gevolg hiervan was een minder efficiënt proces dat echter zo goed als mogelijk was in deze omstandigheden is verlopen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

burgemeester,
M.L.J. Out

gemeentesecretaris,
T. Dijkstra